

Slavnostni govornik ob otvoritvi novih proizvodnih zmogljivosti je bil Ljubo Jasnič, izvršni sekretar CK ZKS, ki je še posebej spregovoril o razvoju družbenoekonomskih odnosov.

Pogled na novo svečarno, v ozadju pa je gradnja nove poslovne stavbe Ilirije-Vedrog in Tiskarne Ljubljana

ODPRTA NOVA PROIZVODNA HALA V ILIRIJI VEDROG

Medli plameni nove svečarne!

Delovna organizacija Ilirija-Vedrog je danes največji proizvajalec sveč v Jugoslaviji, saj pokriva kar 60 odstotkov jugoslovanskega tržišča. Sama proizvodnja je bila sprva bolj obrtniškega značaja, šele leta 1975 pa so začeli uvajati modernejšo tehnologijo. Takrat so se delavci te delovne organizacije odločili, da zgradijo popolnoma nov obrat in s tem povečajo proizvodne zmogljivosti. V veliki meri je tej odločitvi botrovalo spoznanje, da lahko precejšnjo količino teh izdelkov izvozijo. Pripravljalna dela so stekla leta 1977, gradnja pa je bila zaključena konec leta 1980. Nov obrat, katerega površina znaša 3.200 kvadratnih metrov (projektiran je za 100 odstotkov večje zmogljivosti) je stal 11,2 milijarde starih dinarjev. V tej vrednosti pa ni upoštevana oprema (približno 2,3 milijarde starih dinarjev), saj jo delovna organizacija kljub že odobrenemu kreditu vsled prepovedi uvoza ne more uvoziti.

Delovna organizacija se tako nahaja v težkem položaju. Po izrednih izvoznih uspehih (Ilirija-Vedrog je bila tudi ena izmed tistih delovnih organizacij, ki je izpolnila v letu 1980 tudi vse obveznosti po dodatnem izvozu) je njihova planirana proizvodnja v letu 1981 močno ogrožena. V ilustracijo nekaj podatkov: lani so proizvedli 1855 ton sveč (od tega v izvoz 595 ton), letos pa so načrtovali proizvodnjo 2880 ton odnosno 1400 ton sveč namenjenih izvozu izključno za zahodni trg. Vendar prepoved uvoza opreme ni edini problem. V zadnjih dveh letih se je namreč preko vseh meja povečala tudi cena osnovne surovine, saj je poskočila od 7,5 dinarja na 28,5 dinarja za kilogram. V tem trenutku pa to pomeni, da s temi izvoznimi cenami niso več konkurenčni na evropskem trgu, kjer pa je povpraševanje po kvaliteti teh izdelkov bilo vedno izredno veliko.

V Iliriji-Vedrog se torej danes ob otvoritvi tega sodobnega objekta in s tem praktično ob novi delovni zmagi (institucija je v precejšnji meri financirana tudi iz lastnih sredstev) upravičeno sprašujejo, kako najti pot iz težavnega položaja. Investicija, ki je bila ves čas izvozno usmerjena, se pač ne bo mogla obrestovati z željenimi učinki. Res, da so določene zakonske obveznosti domena širše družbene skupnosti, res pa je tudi, da se naša širša družbena skupnost nahaja v položaju, ko so v prvo vrsto prizadevanj ekonomske stabilizacije uvrščene tudi tovrstne izvozne investicije!

Gordijski vozle torej, ki kliče po razrešitvi!

Ob otvoritvi so si številni gostje, med katerimi je bila tudi Tilka Blaha, podpredsednica RK SZDL, predstavniki družbenopolitičnega življenja mesta Ljubljana in občine, ogledali proizvodnjo v TOZD Ilirija.

PRVI REZULTATI LANSKEGA GOSPODARJENJA

Manjšo izgubo beležita dve organizaciji

Rezultati poslovanja organizacij združenega dela v naši občini v preteklem letu so pred nami in številke so precej zgovorne. Tako so organizacije združenega dela v viški občini dosegle za 11 odstotkov večji celotni prihodek, kot so načrtovale, v primerjavi z letom 1979 pa je celotni prihodek za 31,5 odstotka višji.

Hitreje kot celotni prihodek pa so naraščala porabljena sredstva v industriji, kmetijstvu, trgovini, obrti in stanovanjsko komunalni dejavnosti. Na 100 dinarjev porabljenih sredstev je gospodarstvo na območju naše občine doseglo lani 128,2 dinarja celotnega prihodka, medtem ko je bila ta številka v letu 1979 129,2 dinarja.

Iz leta v leto postaja blagovna menjava s tujino pomembnejša. V lanskem letu se je v naši občini povečala za 72,3 odstotka in je znašala 947.096.000 dinarjev. Od tega so organizacije združenega dela izvozile za 453.523.000 dinarjev proizvodov in storitev in je za 63,5 odstotka višji kot leto poprej, obenem pa za 20,6 odstotka presega načrte. Najmočnejša izvoznika v občini sta bila lani Ilirija-Vedrog z 32 odstotki celotnega izvoza v občini in Hoja s 14 odstotki.

Organizacije združenega dela v občini pa so lani uvozile za 493.573.000 dinarjev blaga in opreme ter tako za 81,3 odstotka presegle uvoz v letu poprej. Tako tudi pokritje uvoza z izvozom v občini ni 100 odstotno, ampak le 91,9 odstotno.

Težave z domačim repromaterialom

Načrti na področju uvoza so bili uresničeni le 78,6 odstotno in veliko deviz je bilo treba odšteti za drago opremo in reprodukcijski material. Poslovanje nekaterih organizacij združenega dela prav zaradi prepovedi oziroma omejevanja uvoza reprodukcijskega materiala ni bilo tako uspešno kot bi lahko bilo. Težave pa imajo organizacije združenega dela tudi pri preskrbi z domačim reprodukcijskim materialom.

Z izgubo sta poslovno leto 1980 zaključili dve organizaciji združenega dela: SCT - TOZD Opekarne in Magistrat - TOZD Avtopark. Skupno sta obe organizaciji zabeležili 2.494.000 dinarjev izgube.

Opekarne so z izgubo poslovale že vse leto 1980, končna številka je 2.074.026 dinarjev, med vzroki za slabe rezultate pa so predvsem težavni pogoji gospodarjenja, ki so nastali zaradi velikega povečanja cen pogonskega goriva in tudi neugodni vremenski pogoji v zadnjih mesecih lanskega leta. Izguba je v celoti pokrita iz rezervnih sredstev ostalih temeljnih organizacij združenega dela v okviru SCT.

V tozdu Avtopark znaša izguba po zaključnem računu za lansko leto 419.983 dinarjev in je za dva in polkrat višja kot leta 1979. Na slabo poslovanje v lanskem letu je močno vplivalo drago gorivo in kar za 54,4 odstotka zmanjšano povpraševanje po prevoznih

storitvah, s katerimi se ta temeljna organizacija združenega dela ukvarja. Tozda se je sedaj priključil Kompasovemu Rent a caru, Kompas pa je že pokrtil 330.000 dinarjev izgube.

Ob tem pa je treba malo bolj natančno pogledati tudi v poslovanje nekaterih drugih organizacij združenega dela v naši občini, ki so poslovno leto sicer zaključile pozitivno, vendar niso ničesar razdelile v poslovni sklad niti za razširitev materialne osnove dela. Takih organizacij je pet.

Več zalog gotovih izdelkov

Količinski obseg industrijske proizvodnje se je lani povečal za 5,1 odstotka v primerjavi z letom 1979 in se zmanjšuje že od leta 1978. V 14 organizacijah združenega dela se je proizvodnja povečala, v šestih pa zmanjšala. Zaskrbljujoča je tudi vedno večja količina zalog gotovih proizvodov, saj je teh v skladiščih za 3,2 odstotka več kot predlani. V organizacijah združenega dela, kjer se zaloge povečujejo, bo verjetno treba analizirati vzroke za tako stanje in zaloge zmanjšati.

Pa poglejmo še, kako je bilo lani z rastjo osebnih dohodkov zaposlenih v naši občini. To, da so osebni dohodki rasti počasneje kot življenjski stroški, poslušamo že skoro vse lanko in letošnje leto.

V viški občini so organizacije združenega dela izplačale za osebne dohodke za 1,14 odstotka več denarja kot bi po dogovoru o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka smele. Na zaposlenega je bil lani izplačani povprečni mesečni osebni dohodek v gospodarstvu 9.170 dinarjev in v negospodarstvu 11.141 dinarjev.